

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи
Інна ПРОКОП
12 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих
порушень
вибіркова

Освітньо-професійна програма	«Логопедія»
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання	українська
---------------	------------

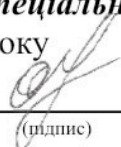
Робоча програма навчальної дисципліни «Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих порушень» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Логопедія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від 25.03.2024 р.) та введеної в дію наказом №101 від 26.03.2024 р.

Розробники: **Турос Анна Анатоліївна,**
асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Викладачі: **Турос Анна Анатоліївна,**
асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Погоджено з гарантом ОПП і затверджено на засіданні кафедри **кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти**
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Марія ОЛІЙНИК
(ім'я та прізвище)

Схвалено **методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи**

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради
факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи

Ганна БИГАР

Мета навчальної дисципліни: Мета навчальної дисципліни: забезпечити теоретичну і практичну готовність здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня до використання комплексного підходу діагностики мовленнєвих порушень, підготовка майбутніх магістрів до професійної діяльності.

Основні завдання дисципліни «Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих порушень»:

- формування у студентів магістратури теоретичних і методичних знань про принципи, завдання, методи, прийоми комплексного підходу до діагностики мовленнєвих порушень;
- формування навичок самостійного здійснення діагностичного дослідження (обстеження), вибору адекватних методів для дослідження особливостей мовленнєвих порушень;
- формування навичок самостійно застосовувати різні методи та інструменти для діагностики мовленнєвих порушень;
- проводити комплексний аналіз мовленнєвого розвитку та ідентифікацію порушень на основі зібраних даних.
- розробляти індивідуалізовані програми втручання на основі результатів діагностики.

Пререквізити. Для засвоєння дисципліни «Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих порушень» студенти використовують знання, уміння, сформовані у процесі вивчення таких навчальних дисциплін як «Педагогіка загальна», «Психологія загальна», «Спеціальна психологія», «Логопедія», «Психодіагностика та корекція дітей з мовленнєвими вадами».

Результати навчання

знати:

- Розуміти основні мовленнєві порушення, їх класифікацію та етіологію.
- Ознайомитись з різними методами та інструментами діагностики мовленнєвих порушень.
- Розуміти принципи і підходи до аналізу мовленнєвого розвитку та виявлення порушень.
- важливість індивідуалізованого підходу до діагностики та втручання у мовленнєві порушення.

уміти:

- Застосовувати різні методи та інструменти для діагностики мовленнєвих порушень.
- Проводити комплексний аналіз мовленнєвого розвитку та ідентифікацію порушень на основі зібраних даних.
- Розробляти індивідуалізовані програми втручання на основі результатів діагностики.

- Спілкуватися з різними групами людей, включаючи дітей, підлітків, дорослих та їх батьків або опікунів, щоб забезпечити ефективну діагностику та втручання.

Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (КЗ)

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (КС)

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

ПН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих порушень»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	2	11	–	22	–	57	–	залік
Заочна	1	2	3	90	2	10	–	–	–	80	–	залік

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 Основи діагностики мовленнєвих порушень											
Тема 1. Визначення та класифікація мовленнєвих порушень.	8	1	1	–	–	6	9	1	–	–	–	8
Тема 2. Методи та підходи до оцінки мовленнєвого розвитку.	8	1	1	–	–	6	9	1	–	–	–	8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 3. Психолінгвістичний аналіз у діагностиці мовленнєвих порушень.	8	1	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Роль мовленнєвого зразка у діагностиці.	8	1	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8
Тема 5. Інструменти та техніки діагностики мовленнєвих порушень.	8	1	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8
Разом за ЗМ1	40	5	7	-	-	28	45	5	-	-	-	40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих порушень у різних вікових групах											
Тема 6. Діагностика мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку.	10	1	3	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 7. Особливості діагностики мовленнєвих порушень у школярів.	10	1	3	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 8. Методи діагностики мовленнєвих порушень у підлітків.	10	1	3	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 9. Діагностика мовленнєвих порушень у дорослих.	10	1	3	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 10. Розробка індивідуалізованих програм втручання на	10	2	3	-	-	5	9	1	-	-	-	8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма					заочна форма								
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
основі діагностики мовленнєвих порушень.														
Разом за ЗМ 2	50	6	15	–	–	29	45	5	–	–	–	–	40	
<i>Усього годин</i>	90	11	22	–		57	90	10	–	–	–	–	80	

Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва тем та завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Основи діагностики мовленнєвих порушень	
1	<p>Тема 1.Визначення та класифікація мовленнєвих порушень. Тема 1.Визначення та класифікація мовленнєвих порушень.</p> <p>Завдання 1: Проаналізуйте різні типи мовленнєвих порушень (афазія, дизартрія, заїкання тощо) та складіть таблицю з їх визначенням і ключовими характеристиками.</p> <p>Завдання 2: Напишіть есе на тему «Вплив мовленнєвих порушень на розвиток комунікативних здібностей дитини», де розкрийте різні класифікації мовленнєвих порушень.</p>
2	<p>Тема 2. Методи та підходи до оцінки мовленнєвого розвитку. Тема 2. Методи та підходи до оцінки мовленнєвого розвитку.</p> <p>Завдання 1: Опишіть методи, що використовуються для оцінки мовленнєвого розвитку у дітей різного віку. Порівняйте їхні переваги та недоліки.</p> <p>Завдання 2: Підготуйте презентацію, в якій детально розгляньте один із підходів до оцінки мовленнєвого розвитку, наприклад, методику аналізу спонтанного мовлення.</p>
3	<p>Тема 3. Психолінгвістичний аналіз у діагностиці мовленнєвих порушень.</p>

№	Назва тем та завдання для самостійної роботи
	<p>Завдання 1: Зробіть аналіз статті або дослідження, що присвячене психолінгвістичному аналізу мовленнєвих порушень, і виділіть основні методи та інструменти, що використовуються в цьому підході.</p> <p>Завдання 2: Розробіть план діагностичного обстеження з використанням психолінгвістичного аналізу, який включатиме аналіз фразової структури, лексики та граматики у мовленні пацієнта.</p>
4	<p>Тема 4. Роль мовленнєвого зразка у діагностиці.</p> <p>Завдання 1: Напишіть реферат на тему «Значення мовленнєвого зразка у діагностиці мовленнєвих порушень». Вкажіть, як правильно зібрати мовленнєвий зразок і які аспекти аналізу важливі.</p> <p>Завдання 2: Підготуйте приклади мовленнєвих зразків для діагностики різних мовленнєвих порушень і коротко опишіть, як ці зразки можуть бути інтерпретовані фахівцем.</p>
5	<p>Тема 5. Інструменти та техніки діагностики мовленнєвих порушень.</p> <p>Завдання 1: Складіть огляд сучасних інструментів для діагностики мовленнєвих порушень. Вкажіть їх призначення, методи використання та обмеження.</p> <p>Завдання 2: Розробіть інструкцію з використання одного з інструментів для діагностики мовленнєвих порушень, враховуючи специфіку роботи з дітьми.</p>
Змістовий модуль 2. Методологія, методика, зміст і форми науково-дослідної роботи	
6	<p>Тема 6. Діагностика мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку.</p> <p>Завдання 1: Підготуйте огляд методик, що використовуються для діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку. Проаналізуйте їх ефективність та обґрунтованість.</p> <p>Завдання 2: Розробіть план діагностичного обстеження для дитини дошкільного віку з підозрою на затримку мовленнєвого розвитку, враховуючи вікові особливості.</p>
7	<p>Тема 7. Особливості діагностики мовленнєвих порушень у школярів.</p> <p>Завдання 1: Напишіть реферат на тему «Вікові та психологічні особливості діагностики мовленнєвих порушень у школярів». Розгляньте різні етапи шкільного віку.</p> <p>Завдання 2: Підготуйте презентацію про інструменти та методи, які можна використовувати для діагностики мовленнєвих порушень у дітей молодшого шкільного віку.</p>
8	<p>Тема 8. Методи діагностики мовленнєвих порушень у підлітків.</p> <p>Завдання 1: Зробіть аналіз наукової статті або дослідження, що описує сучасні підходи до діагностики мовленнєвих порушень у підлітків. Визначте ключові методи та їх ефективність.</p> <p>Завдання 2: Розробіть сценарій діагностичного інтерв'ю з підлітком з підозрою на мовленнєві порушення, враховуючи особливості підліткового віку.</p>
9	<p>Тема 9. Діагностика мовленнєвих порушень у дорослих.</p> <p>Завдання 1: Підготуйте огляд методик для діагностики мовленнєвих порушень у дорослих пацієнтів. Проаналізуйте, як вікові та соціальні фактори впливають на діагностику.</p> <p>Завдання 2: Напишіть есе на тему «Виклики діагностики мовленнєвих порушень у дорослих: відмінності між діагностикою в молодому та похилому віці».</p>

№	Назва тем та завдання для самостійної роботи
10	<p>Тема 10. Розробка індивідуалізованих програм втручання на основі діагностики мовленнєвих порушень.</p> <p>Завдання 1: Розробіть індивідуальну програму мовленнєвої терапії для дитини з конкретним мовленнєвим порушенням (наприклад, дислалією), враховуючи результати діагностики.</p> <p>Завдання 2: Підготуйте план корекційного втручання для підлітка або дорослого з афазією. Опишіть етапи роботи та очікувані результати.</p>

Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студент центрального навчання; проектна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) та ін.

Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року (<https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLONGosLySV/view>)).

Критерієм підсумкового оцінювання може бути досягнення здобувачем освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання, визначеним у робочій програмі дисципліни.

Підсумкова оцінка складається з таких елементів:

- робота на семінарських заняттях – 30 балів
- виконання самостійної роботи – 20 балів
- виконання модульних робіт – 10 балів
- залік – 40 балів.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за усіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

Критерії оцінювання роботи та результатів навчання здобувача освіти на семінарських заняттях та критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – 12 балів.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

10–12 балів, «відмінно» – студент під час виступу повністю, ґрунтовно, логічно послідовно, з наведенням прикладів розкрив питання; вільно володів опрацьованим матеріалом, доповідав, не користуючись допоміжними засобами (конспект, підручник,

методичні вказівки тощо); обґрунтував висновки та відповів на всі запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування дав правильні відповіді на питання.

7–9 балів, «добре» – студент повно та правильно висвітлив головні аспекти поставленого питання, відповідно до обраної теми, користуючись написаним текстом; зробив правильний висновок; допустив незначні помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел літератури та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування переважна більшість відповідей на питання були правильними.

4–6 балів, «задовільно» – студент неповно висвітлив головні аспекти поставленого питання, користуючись написаним текстом; зробив неправильні висновки; допустив грубі помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням невеликої кількості джерел літератури; під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшу половину з поставлених запитань.

1–3 бали, «незадовільно» – студент не розкрив питання, проявив поверховість суджень, не зміг відповісти на поставлені запитання; доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела літератури; під час фронтального опитування частково зміг відповісти/не відповів на питання.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
12-11	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9-10	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
4-3	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
2-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Набрані студентом у межах одного модуля бали (на семінарських заняттях, за виконання завдань для самостійної роботи, модуль-контроль) додаються й отримана сума ділиться на загальну кількість оцінок. Так виводиться середній бал (СБ).

Наприклад, студент набрав: T.1 – 8 балів + T.2 – 7 балів + n ... + T.10. – 10 балів = 85 балів / 10 (кількість оцінок за один модуль) = 8,5

Отже СБ – 8,5.

Далі за формулою виводиться кількість балів, отримана студентом за модуль: (СБ 8,5 * 0,05 + 0,4) * 30 (максимальна сума балів за один модуль) = 25 (24,75) – сума балів, набрана за модуль.

Сума балів за два модулі не може перевищувати – 60 балів.

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

У межах поточного чи підсумкового контролю (заліку/іспиту) до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу:

– «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)

– «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezul-navch-zdobuvachiv.pdf>).

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Згідно рішення кафедри (Протокол №1 від 27.08.2020, <https://bit.ly/3ShTpSR>) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта», ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін.

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

Критерії оцінювання на підсумковому контролі (екзамен)

Форма проведення – письмова, усна / автоматизований тест у системі електронного навчання Moodle.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів.

Залікові тестові завдання з «Комплексний підхід до діагностики мовленнєвих порушень» розміщені в системі електронного навчання Moodle. Кількість балів, які студент може набрати за правильну відповідь на одне питання – 1 бал.

Шкала відповідності згідно систем оцінювання:

Оцінка А – «відмінно» – 71-80 правильних відповідей – 36-40 балів;

Оцінка В – «добре» – 61-70 правильних відповідей – 31-35 балів;

Оцінка С – «добре» – 51-60 правильних відповідей – 26-30 балів;

Оцінка D – «задовільно» – 41-50 правильних відповідей – 21-25 балів;

Оцінка E – «задовільно» – 31-40 правильних відповідей – 16-20 балів;

Оцінка FX – «незадовільно» – 21-30 правильних відповідей – 11-15 балів;

Оцінка F – «незадовільно» – 0-20 правильних відповідей – 0-10 балів.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів. Проведення контролю знань відбувається у письмовій формі на основі виконання тестових завдань та передбачає оцінку знань студента за системою ECTS.

Бал, отриманий на екзамені (40 балів), сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу (робота на семінарських заняттях – 30 балів; виконання самостійної роботи – 20 балів), модульні письмові роботи (10 балів) складають підсумкову семестрову оцінку.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни та відповідає шкалі оцінювання: національній та ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90–100)	Відмінно
	B (80–89)	Дуже добре
	C (70–79)	Добре
	D (60–69)	Задовільно
	E (50–59)	Достатньо
Не зараховано	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «зараховано» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «зараховано» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «зараховано» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але не переконливо відповідає, плутає поняття, не впевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «не зараховано» з можливістю перескладання – коли студент, набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «не зараховано» з обов'язковим повним курсом – якщо студент, набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загально гуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі проекти);
- доповіді, реферати, презентації за обраною темою;
- есе;
- розрахункові, графічні, табличні, статистичні та інші роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферування наукової літератури;
- створення структурних (візуальних) схем;
- виконання творчих завдань (доповіді, проекти, огляди тощо);

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин і надання відповідних документів, що їх підтверджують, навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (підстава: оформлений студентом пакет документів, наказ ректора).

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/Inojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>) та «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного

університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsi-onalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1178>)

Форми поточного та підсумкового контролю

- *поточний контроль* (максимально – 50 балів): оцінюється робота студентів на семінарських заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання студентами, практичних завдань, творчих робіт, презентацій, тестових і письмових робіт;
- *рубіжний контроль* (максимально – 10 балів за два модулі): за 10-тибальною шкалою оцінюються модульні письмові роботи у кінці модуля 1 та модуля 2;
- *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів): залік. Форма проведення – усна.

Бал, отриманий на заліку, сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: діагностичний комплекс: навч.- метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2020. 124с.
2. Гаврилова Н.С. Логопедія: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2018. 188
3. Голуб Н.М. Медико-біологічні, соціальні, психолого-педагогічні аспекти діагностики та організації спеціальної допомоги дитині з особливостями психофізичного розвитку. Біологія та валеологія. Вип.11 – Зб. наук. пр. / Харків: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2009. С. 144 – 150.
4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (редакція станом на 24.06.2023) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. 6. Засенко, В.В. (2017) *Спеціальна освіта: кроки до змін*. Особлива дитина: навчання і виховання. 1, 7-12. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/712960/>
7. Засенко, В.В. & Прохоренко, Л.І. (2019). *Компетентнісний підхід як теоретико-методологічна основа розбудови освіти дітей з особливими потребами*: матеріали I Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Практична психологія в інклюзивному середовищі» (м. Переяслав-Хмельницький, 21.02.2019). (с. 17-22). Переяслав-Хмельницький: Видавець Я. М. Домбровська. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/715928/>
8. Засенко, В.В. & Прохоренко, Л.І. (2020). *До проблеми реформування галузі освіти дітей з особливими потребами*. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 16, 143-159. <https://lib.iitta.gov.ua/719966/>
9. Класифікаційно-системологічний підхід до понятійно-термінологічного апарату корекційно-реабілітаційної діяльності / Шевцов А.Г. [Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету]. (Випуск

- 8) / відповідальний за випуск О.В.Гаврилов. К-Подільський: ПП Мошинський В. С., 2008. 476с.
10. Пахомова Н.Г. Закономірності та умови формування мовленнєвої готовності до навчання дітей дошкільного віку з дизартрією. Дефектологія. №1, 2005. С. 27-34.
 11. Рібцун Ю. В. Сходінками правильного мовлення: навч.-метод. посіб. Тернопіль, 2017.
 12. Рібцун Ю. В. Я учуся розмовляти: логопедичний альбом з розвитку мовлення дошкільників 3-6 років. К., 2018.
 13. Супрун, М.О. (2005). Корекційне навчання учнів допоміжних закладів освіти: витоки, становлення та розвиток (кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.). К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/707135/>
 14. Ткач О.М. Логопедія: формування семантичних полів слів у дітей з системними порушеннями мовлення. Монографія Кам'янець-Подільський: ПП «Аксиома», 2019. 267с.
 15. Трикоз, С.В., Блеч, Г.О. (2018). Дитина з порушеннями інтелектуального розвитку. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру». Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/711320/>

Допоміжна

1. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі» (від 20.08.2018 року № 924) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0924729-18#n6>
2. Наказ МОН України «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (№814 від 26.07.2018 р.). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-pochatkovoyi-osviti-specialnih-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-dlya-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami>

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
7. Сайт Міністерства освіти і науки України <http://mon.gov.ua/activity/education/>
8. Інклюзивне навчання_Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
<https://www.facebook.com/UAMON/>
9. Сайт Інституту спеціальної педагогіки НАПН України <http://ispukr.org.ua/>
10. Всеукраїнський фонд «Крок за Кроком» <http://www.ussf.kiev.ua>
11. ГО Фонд «Дитина з майбутнім» <https://cwf.com.ua/uk/>
12. Конвенція про права дитини http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_021
13. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>

Додатково

(для контролю та самоконтролю роботи студента)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Контрольні питання

Тема 1: Визначення та класифікація мовленнєвих порушень

1. Що таке мовленнєві порушення?
2. Які існують основні класифікації мовленнєвих порушень?
3. Як класифікуються порушення мовлення за природою їх виникнення?
4. Що таке первинні та вторинні мовленнєві порушення?
5. Які є основні причини виникнення мовленнєвих порушень?
6. Як розрізняють моторні та сенсорні мовленнєві порушення?
7. Що таке дислалія? Які її види?
8. Які характерні ознаки алалії?
9. Що таке афазія? Які типи афазії існують?
10. Як відрізняються порушення фонетичного та фонематичного розвитку?

Тема 2: Методи та підходи до оцінки мовленнєвого розвитку

1. Які існують основні методи оцінки мовленнєвого розвитку?

2. Що таке психометричні методи оцінки мовленнєвого розвитку?
3. Які інструменти використовуються для оцінки фонематичного розвитку?
4. Яка роль спостереження у оцінці мовленнєвого розвитку?
5. Як проводиться аналіз спонтанного мовлення дитини?
6. Які є основні етапи оцінки мовленнєвого розвитку?
7. Що таке стандартизовані тести для оцінки мовленнєвого розвитку?
8. Які переваги та недоліки використання шкал розвитку мовлення?
9. Як оцінюється словниковий запас дитини?
10. Які існують методи оцінки граматичної структури мовлення?

Тема 3: Психолінгвістичний аналіз у діагностиці мовленнєвих порушень

1. Що таке психолінгвістичний аналіз?
2. Яка роль психолінгвістичного аналізу у діагностиці мовленнєвих порушень?
3. Як психолінгвістичний аналіз допомагає у визначенні типу мовленнєвого порушення?
4. Які основні етапи проведення психолінгвістичного аналізу?
5. Як психолінгвістичний аналіз може вплинути на вибір методів корекції мовленнєвих порушень?
6. Які є обмеження використання психолінгвістичного аналізу у діагностиці?
7. Що таке моделювання мовленнєвого процесу в психолінгвістиці?
8. Як психолінгвістичний аналіз враховує когнітивні процеси у мовленні?
9. Які існують підходи до психолінгвістичного аналізу на різних рівнях мовлення?
10. Як психолінгвістичний аналіз використовується у міждисциплінарному підході до діагностики мовленнєвих порушень?

Тема 4: Роль мовленнєвого зразка у діагностиці

1. Що таке мовленнєвий зразок?
2. Яка роль мовленнєвого зразка у діагностиці мовленнєвих порушень?
3. Як відбирається мовленнєвий зразок для діагностики?
4. Які критерії оцінки мовленнєвого зразка?
5. Як проводиться аналіз мовленнєвого зразка у дітей?
6. Які є типові помилки при аналізі мовленнєвого зразка?
7. Як мовленнєвий зразок використовується для визначення рівня мовленнєвого розвитку?
8. Яка роль контексту у відборі мовленнєвого зразка?
9. Як мовленнєвий зразок допомагає у визначенні порушень фонематичного слуху?
10. Як мовленнєвий зразок аналізується з погляду граматики та синтаксису?

Тема 5: Інструменти та техніки діагностики мовленнєвих порушень

1. Які існують основні інструменти для діагностики мовленнєвих порушень?
2. Які є техніки використання тестів для оцінки мовлення?
3. Що таке логопедичне обстеження?
4. Як використовуються артикуляційні вправи у діагностиці?
5. Які є методи обстеження слухової функції у контексті мовленнєвої діагностики?
6. Як використовуються комп'ютерні технології у діагностиці мовленнєвих порушень?
7. Що таке фонетико-фонематичний аналіз?
8. Як проводиться діагностика порушень письма та читання?
9. Які методи використовуються для оцінки мовленнєвої динаміки?
10. Яка роль міждисциплінарного підходу у діагностиці мовленнєвих порушень?

Тема 6: Діагностика мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку

1. Які особливості діагностики мовленнєвих порушень у дошкільників?
2. Як визначається рівень мовленнєвого розвитку у дітей дошкільного віку?
3. Які методи використовуються для діагностики фонематичного слуху у дошкільників?
4. Як проводиться обстеження артикуляційного апарату у дошкільників?
5. Які є особливості діагностики загального недорозвинення мовлення у дошкільників?
6. Як визначаються порушення фонетико-фонематичного розвитку у дітей дошкільного віку?
7. Які є методи оцінки мовленнєвого дихання у дошкільників?
8. Як проводиться аналіз мовленнєвого зразка у дітей дошкільного віку?
9. Які є типові порушення мовлення у дошкільників та як вони діагностуються?
10. Як діагностуються порушення звуковимови у дошкільників?

Тема 7: Особливості діагностики мовленнєвих порушень у школярів

1. Які особливості діагностики мовленнєвих порушень у школярів?
2. Як визначається рівень мовленнєвого розвитку у школярів?
3. Які методи використовуються для діагностики порушень письма та читання у школярів?
4. Як проводиться обстеження граматичних порушень у школярів?
5. Які є методи оцінки мовленнєвої динаміки у школярів?
6. Як проводиться діагностика порушень мовленнєвої моторики у школярів?
7. Які є особливості діагностики загального недорозвинення мовлення у школярів?
8. Як діагностуються порушення зв'язного мовлення у школярів?
9. Які є типові помилки при діагностиці мовленнєвих порушень у школярів?
10. Як впливає шкільне навчання на мовленнєвий розвиток дітей з мовленнєвими порушеннями?

Тема 8: Методи діагностики мовленнєвих порушень у підлітків

1. Які особливості діагностики мовленнєвих порушень у підлітків?
2. Як проводиться обстеження мовленнєвого апарату у підлітків?
3. Які є методи діагностики дислексії у підлітків?
4. Як діагностуються порушення письма у підлітків?
5. Які є особливості діагностики порушень зв'язного мовлення у підлітків?
6. Як проводиться аналіз мовленнєвого зразка у підлітків?
7. Які методи використовуються для оцінки когнітивних аспектів мовлення у підлітків?
8. Як проводиться діагностика порушень мовленнєвої моторики у підлітків?
9. Які є психологічні аспекти діагностики мовленнєвих порушень у підлітковому віці?
10. Як враховуються індивідуальні особливості підлітків при діагностиці мовленнєвих порушень?

Тема 9: Діагностика мовленнєвих порушень у дорослих

1. Які особливості діагностики мовленнєвих порушень у дорослих?
2. Як проводиться діагностика афазії у дорослих?
3. Які методи використовуються для діагностики порушень мовленнєвої моторики у дорослих?
4. Як проводиться діагностика дисграфії у дорослих?
5. Які є особливості діагностики порушень зв'язного мовлення у дорослих?
6. Як діагностуються порушення артикуляційного апарату у дорослих?
7. Які методи використовуються для оцінки когнітивних аспектів мовлення у дорослих?
8. Як проводиться аналіз мовленнєвого зразка у дорослих?
9. Які є психологічні аспекти діагностики мовленнєвих порушень у дорослих?

10. Як враховуються індивідуальні особливості дорослих при діагностиці мовленнєвих порушень?

Тема 10: Розробка індивідуалізованих програм втручання на основі діагностики мовленнєвих порушень

1. Що таке індивідуалізована програма втручання?
2. Які є етапи розробки індивідуалізованої програми втручання?
3. Як результати діагностики впливають на розробку програми втручання?
4. Яка роль міждисциплінарної команди у розробці індивідуалізованої програми втручання?
5. Які фактори враховуються при створенні індивідуалізованої програми втручання?
6. Як адаптується індивідуалізована програма втручання для дітей дошкільного віку?
7. Як розробляються індивідуалізовані програми для школярів з мовленнєвими порушеннями?
8. Які є методи моніторингу та оцінки ефективності індивідуалізованих програм втручання?
9. Як коригується індивідуалізована програма втручання у процесі її виконання?
10. Які є приклади успішних індивідуалізованих програм втручання для різних типів мовленнєвих порушень?

